

Plakkaat tegenst
lichtverdig & lothek,
& swerren, & profanen
wrd van Gods naem
ende de g: Sacraments

De Staten van Holland en West-Indien

Allen die ginen, die desen willen zien ofte horen desen Plak.

Doe te weten dat ons welv. Koningh Zijn voorgehoort over het
lichtverdig Vlooth, Swerren, profandens van gods naem
en der heylige Sacramenten, op Straats, & wegen, in Gynge,
& geselschappen onds vele onculcke, Groot & in heyligen,
Ond in jonge, waerdoor op het goolge God wert stoont,

Zoo ist dat wij daar in willende Voorzien, goodghevonden,
gordondert ende gstatuereert worden, gelyk wij goetvonden
ordondert & statueren by desen, dat alle die gine, het zij
groot of klein, out of jong, die bevonden wert op Straats
& wegen, in Gynge, ofte geselschappen lichtverdig te worden,
offte swerren, offte Gods naem offte der heylige Sacraments
te profandens voor de eerste rijf 20 gden sal de boete
van 100 gt: voor de 2de rijf 12 gt: & voor de 3de
rijf 50 gden. Boven het selve arbitwalgh sal worden gecorrigiert,
te officieren en dier part voor de aanbieding, het 2de
3de part voor de Officiers, die de calangie sal konnen
te doen in het ruttende dier part voor den Arme:

Lastende alle Officiers, Magistrats, & Justiciers gaan na
den Inhoud des te reguleren.

Ende op dat niemant van dese onds goeds Andringe eenig
Ignorantie sal konnen pretindien, Zoo begeren wij dat dese
allomms gepubliciert ende gvestigert sal worden, daer
begeert, & te gelykde gvermijdel is.

En daer in den Haghe ondt heyn Signe van den
voorschreven Lande den 10 Januarij 1700.

Ondersont

Ter Ordonnantie van de Staten
en was gtevert

Simon van Beaumont.

Tractat uit de Resolutien van de ^{Beve}veene Staten van Hollandt ende
Westvrieslandt, in Jaer E. Groot Mog. Egderinghe genomen op
Saterdag den 10 Decemb 1634.

Orde ende Reglement
tot conservatie van
de ~~Orde~~ Orde, ende vrees
in de Kercken der
Provincie.

De Raad-Pensionaris heeft ter Egderinghe
gerapporteert de consideratie ende het avis van de ~~Leere~~ Leere Raar
E. Groot Mog. gecommitteerden, Beside, in gholve en tot vol
doeninge van der soever resolutie commissariat van den 30 en
twintigsten Novemb. laste daer, olegt ende gwoogen, of
niet enige orde sover komde werden bescreven, en vastgesteld
waer door de riste orde vrees in de Kercken deser provincie
sover komde werden gconserviert: waer op gdeliberat
Zijnde, Beside Raar E. Groot Mog. garristert ende vastge
stelt, soo als garristert ende vast gestelt worden mit
desen de navolgende Orde.

De Staten van Hollandt ende West-
vrieslandt, niet mede ter Parten nemende als dat de riste orde
vrees in de Kercken deser provincie gconserviert, ende Godt
Helijge Woord in deselve in alle Kercken gheleert moge worden;
ende in achtlinge genomen Beside de recomandatie van sijne
Majesteit van Groot Brittanien als Statgoud van deselve
Provincie, aen Jaer E. Groot Mog. gdaan gde die dien conform
gordoncht ende gestakert, soo als deselve ordonnen en
statueren mit desen

I.

Christelijc: dat alle Leere, trij Professoren, of Lectoren Theologie
offe Predicanten der Gereforniert Kercken in Hollandt ende West-
vrieslandt, in linn Schriften, Predicaten, Catechisatien, gte
Blijve ende private lessen en Disputen sullen blijven bij de
gewoonlijc formulieren der Gereforniert Kercken, die in de
Catechisatien, confessions, ende canons Synodi Nationalis Dordracnae
bescreven sijn, ende sijn sochtwillig waerben gte te leeren of te
schrijven dat daer tegen strijdt, ende dat mit dien oider Ben
Bijden geen essentieel verschil gte sijnende deselve met malhandre
sullen omgane in Brodterlijc liets, vrees ende schrift, ende
sijn onzichtelijc waerben voor alst wat daer tegen aeloopt;
ende wil gte sijnende dat sijn malhandre of gebadelijc liets
voegst sullen maken bij de Heten vande Regeringe, die
Leden der Geregte, offe andere, trij niet gte sijn, of niet gte sijn,
directelijc offe indirectelijc.

II.

Ten andere: dat sijn liden sodanige punten, die in de vrees formul
liere van eenige, ende canons Synodi Nationalis Dordracnae ongt
vrijst gte sijn, ende waer in dat sijn oider oelhandre Gonden
mogen versprede, of jaer sijn ordel niet sullen voorgeen van
slichtig gte sijn ende importantie te sijn, dat sijn vrees de gte
schrift niet wil vrees ter delijc gte sijnende sijnende vrees, waer
gte sijn, moge de rijche Christe Geregte Romz vrees, waer
dat sijn ontracht sodanige punten gte sijn sullen blijven te procedde
ingelove van de respectie Kerckelijc ordel.

III.

Ten derde: dat sijn liden van ongewone ende buiten gte sijnende
Lidterlijc, ende niet fondamentele stellingen, ook applicatie
der Propheeten, soo dat die Misvatgen, ende oigelidigen sover komde
vrees, in hare Schriften, predicaten, Catechisatien, publicque

ende private lessen en disputen sijn sullen matigen, ende soorvel door
lijck soepvulligh Waghten; ende indien get moeghe gabelen dat jorden
ons Bodes yete dergelycke quain te rijken ofte gbrinken, so sal by ~~de~~
soorvanige verklaring daer by doen, waer uit slyke kan dat sijn van de ge
wondelike leere der ~~de~~ Formidde Kerche niet afwijcht.

IV.

ten vreden sullen voor al de Professoren ofte Doctoren ~~de~~ Logie gijg
ontboden yete in elcke Schrift, publicque ende private lessen en
disputen, voorts berijpe, get welcke de Studenten souden konne agelykijnde
gorden omme de mysterie vant Christelike gloove naardt regule ende
Methode der Philosophie te bequaden, sodanigh dat alle souden moeghe
vreden sworven, waer van de reden sijt so duidelijck ende klaar niet
voorgaem, als van inckte natuurelijcke saken, dewyl daer den drange
get waer Christelike gloove schijnelijck souden konne lijden, ende der
kerche in de vreden sworven gwaerde.

V.

Ten tijden: dat men in het beroepen der Predicanten alle sodanige
personen in consideratie sal nemen, die stichtelijck in leere en leven,
ende van een vreden souden vreden souden souden souden souden souden
de vreden souden tot vreden souden souden souden souden souden
vreden souden souden.

VI.

Ten tijden: sullen ook des Articulen alle de aentstelden Professoren
ende Doctoren ~~de~~ Logie voorgesonden werden door de ~~de~~ Logie
Faculteit van onse Academie, souden door de Curatulen vanden gymastie
ofte andere scholen respectivelijck, om sijn daer na volkomenlijck
te reguleren, get souden vreden articulen tot dien tijde sullen
vreden voorgesonden aan de Predicanten in de steden door de Conventen
ende aan die ten platten lande door Barre respectieve Classen, of
gaer wille sullen in de souden.

VII.

Ende op dat des articulen te beter moeghe werden agtervolgt, so
vreden de respectieve Magistrate, ende allen andere die int
beroepen ofte approbatione van Predicanten ~~de~~ souden gorden,
lyck gordenmanden, ende getast daer aan de souden te gorden, ende
alle vreden articulen, so souden in gaer magt sal sijn, exactelijck
te observeren in den observen.

den aentstemmen Dord. 1634.

Onderstont

accordant met de voore resolutie.
ende vreden souden,

Simon van Blaumont.

De Staten van Holland en Westvriesland alle die geden
 die desen Sullen Sijn ofte Groot Sijn Salut daer te weten
 dat ons vadersgijde Klagen te voore gekomen sijn om de
 groote onredelijckheden in selos of Simons outent der
 beroepinge vande Predikanten inde Eerreformaciekerck van
 Holland en Westvriesland gheschijt wordende, dat wij omme
 wegens des duorum en wederintweder solicher bij alle bespoelike
 Noyden en Middelen te voorsien, inde alle bespoelike
 cadere tot voorhoude van dieghew segandelen te verhooren
 Edele de nootvall ghetoot de gherechtte zessen, gelijk wij wate
 stellen en arrestoren Mits desen dat alle Proponeuten praxi
 rectorialijch sullen worden geexamineert na het affghe
 van het selos examen voor de Eerputerden vande Classis
 door Netherdijche stellen worden geexamineert onder bleuen stellen
 Edele stellen moeten verklaren en belouwen dat sij omme te
 behouuen de beroepinge tot eenige Prodidicant in wat plaats het
 soude mogen gesien niet belooft ofte ghegeuen worden, mogte door
 belouuen moghen dat gien dat sij ook minnendre daer voor ick
 gien ofte belouuen stellen, mogte doen gien ofte belouuen enige
 gien ofte giffen aan eenige personen geen uueghoudert die
 delijch ofte indierdelijch in enige manieren dat jaar ook is
 geueu dullen bekent is dat iemand van Garent wegen of
 om Garent wille of wel uit sich selue daarom ick belooft ofte
 ghegeuen heeft belouuen ofte gien sel: inde ingvalle te enige
 tijde tot Garent hemijlle soude mogen komen, dat iemand wie
 het soude mogen wesen, van Garent wege ofte om Garent wil
 ofte wel uit sich selue daer voorde ick soude mogen gesien
 belooft ofte ghegeuen door belouuen ofte doen gien, dat sij het
 soude te alle tijden stellen gantbare aan de Classis alwaer het
 selue preparatoir examen sal wesen geschiet, ofte aan de
 Classis onder dweltho sij den Prodidicant als dan soude mogen
 verhooren
 dat wijde sodanigen Proponeut ofte Proponeuten tot den Prodidic
 dient beroepende sijnde ten tijde van het sorditor examen
 vordrom van de Eerputerden van het Classis alwaer het selue
 examen sal worden gheueu onder solenunten Edele stellen
 moeten verklaren en belouuen dat sij om seloue beroepinge
 te behouuen niet belooft ofte ghegeuen worden mogte door
 belouuen ofte doen gien dat se ook niet belouuen ofte gien
 stellen mogte door belouuen ofte doen gien enige gien ofte
 giffen aan eenige personen geen uueghoudert dierdelijch
 oft indierdelijch in enige manieren: dat jaar ook is geueu
 dullen bekent is dat iemands van Garent wegen ofte
 om Garent wil ofte wel uit sich selue daarom ick belooft
 ofte ghegeuen heeft belouuen ofte gien sel, inde ingvalle
 te enige tijde tot jaar hemijlle soude mogen komen, dat
 iemand wie het soude mogen wesen van Garent wege
 ofte om Garent wil ofte wel uit sich selue daer voorde
 ick soude mogen gesien belooft dat sij het selue talentijde
 stellen gantbare aan de Classis onder dweltho sij den Prodidic
 dient stellen verhooren
 dat wijde Oudmand die rij Proponeute Prodidicanten ofte
 andere wie het soude mogen wesen het duorum enige gien
 gien, ofte gheschiet te belouuen ofte te gien, te dat
 belouuen ofte te dat gien, aan enige stellen, Prodidic

Officieren, Magistraten ofte andere publyke hoochlyke ofte particuliere
Persoonen moete ook aan der Soeder Vrouwen ofte kinderen
gheingewoontheit ten eyndelijckmaet daer door Soeder moegen worden
gevoerd ofte geaunciert tot die Prodictie dienst in een ofte
andere plaats in Hollandt ofte Westvrijslandt, in dat ook
indien het rijt Heeren, Vroeden, Officieren, Magistraten
ofte andere publyke hoochlyke ofte particuliere Persoonen
gheingewoontheit Soedanige Bloeser, moete ook Soedanige giffen
ofte gaven ten sake als woordt sullen moegen aannemen
ofte outfangen op raue dat die ghe die contrarie van dien
sullen komen te doen sullen worden opriueert & schlaert
vallen te sijn van sijn Prodictie dienst ende ampten
respectiue soo so winge geue die ingabel onder Prodictie
dienst ofte winge ampten voor het toehoude in de Provincie
van Hollandt in Westvrijslandt te houe exercieren ofte
bedienen & daer in boude in de Soete van vete maal soo wille
als de volloede, geue die aangekomen ofte outfangen giffen ofte
gaven Soeder moegen importeren te applicieren de eind giffen
ten begaue van de aanbinger ende wille loff ten Soeder
van der Officier die calangie doen sal, in dat die ghe die ghe
Soeder moegen bedienen boude in vete Soete: Soete naar gheue
van zake arbitraerlyke sullen worden geoungert boude in
Soeder de straffe van vete Soete tot laste van die Soete,
neuten ofte Prodictie die boude sullen vete Soete
vallen tot gdaan te Soete. Ende op dat die Soete van
onse geue die aangeand na Soeder Soete
wille ginformert soo Soete sijn dat Soete alomte ge
publyclicke in giffen sal wordet daer het Soete en
te giffen geuichelyk is.

Alens gdaan in den Hago onder het Heeren Zegel
van der Voorsehe Landen den 27 Maert 1699.

Onder tont te Ordinauie van de
Staten Wat giffenheit

Simon van Blaunard.

Maer Plaachate tog
de Simouie.

De Staten van Hollandt ende Westvrijslandt.

Allen die ghe die Soete wille sijn ofte Soete Soete Salut
Doe te wille dat sijn wille die Soete Soete Soete Soete
de grootte onoungertelyk Soete outreut de Soete Soete
in de Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete
ghe geue Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete
Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete
de Soete in dato die 27 Maert 1699. Soete Soete Soete
rapport sijn sijn Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete
wille Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete Soete
na Soete Soete.

Dat alle Proponeutz preparatoirlyc salude wely gexaminedt, anhou
na gyt afligge van t selve examy aan de gheoet d'vry van t selve Classis
door wylke d' selve salde wylke gexaminedt, onder Solemnelyc Eed salde
moeten beloven of beloven dat sy om te bekomen en bereynging, collatie
presentatie, ofte approbatie van dringer predik dienst, in wel plaats
gyt konde moegen welen, nicks belooft ofte gegeven welen, nocht doen
beloven moege doen geyn, dat sy of insinueren daer voor gyt geyn
of beloven salde nicks doen geyn ofte beloven eenig geyn ofte
giffen aan dring persone gyt nicks geyn, directelyc ofte indirectelyc
hoigh in dring maniere dat seck ook in geyn d' selve bekent is, dat
yemant van geyn wege, of om geyn wille ofte wylt niet gyt
selven daerom, gyt belooft ofte gegeven wylt, beloven ofte geyn
sal, inde in geval t dring tijt tot hare twissel soude wege,
konnat dat yemant wie gyt ook soude moege welen van geyn
wege ofte om geyn wille of wylt niet gyt selven daer voor gyt
soude beloven moege belooft, ofte gegeven, beloven ofte geyn
geven dat sy gyt selve t selve tye den salde geyn geyn
t selve Classis, alwaer gyt voorschryve preparatoir examy sal
gelyc aflegge, ofte aan t Classis onder de wylke sy den
predik dienst sal dan soude moegen d'vryden.

Dat wyders sodanig proponeutz of Proponeutz tot den predik dienst
bereynging soude tye van tye prediktoir examy, wederom
aan de gheoet d'vry van t selve Classis alwaer t selve examy sal
wely gedaan onder solennelyc eed salde moege welen, an de
beloven dat sy om de bereynging, collatie, presentatie, ofte appro
batie te bekomen, nicks belooft ofte gegeven welen, nocht doen
beloven moege doen geyn dat sy daer voor ook niet beloven
ofte geyn salde, nocht doen beloven ofte doen geyn dringer
geven ofte giffen aan dringer persone, gyt niet geyn, di
rectelyc ofte indirectelyc in dring maniere, dat seck ook
in geyn d' selve bekent is, dat yemant van geyn wege
ofte om geyn wille, ofte wylt niet gyt selven daerom gyt be
looft ofte gegeven wylt, beloven ofte geyn sal, inde in gevalle
gyt t dring tijt tot hare twissel soude moege welen, dat
yemant wie gyt soude moege welen van geyn wege ofte om geyn
wille ofte wylt niet gyt selven daer voor gyt soude beloven
beloven belooft ofte gegeven dat sy gyt selve t selve tye den
gelyc geyn aan t selve Classis onder de wylke sy den predik dienst
salde d'vryden.

Dat dien eed van intyding gyt boven geynt ook sal wylde aflegge
by alle predikantz, d'wylke in dese Provincie van de selve plaats
of de andere liden bereynging, inde moet te voren den Voorzeker die
den moege welen geyn, gelyc inde by die predikantz die
niet anders Provincie of plaats binde dese Provincie bereynging
wylde.

Dat wyders yemant gyt sy proponeutz, predikantz, of ander
wie gyt soude moege welen sal moege eenig giffen, geyn
of aflegge te beloven ofte geyn, te doen beloven ofte
doen geyn aan dring Heer, Vrouwe, Raad, Baillie, officier,
Magistratz, ofte ander publyc herlyc, ofte particulier
Persone, nocht ook aan de selve Vrouwe ofte minder
geen intyding, tye d' d' by ofte yemant ander daer
door soude moegen welen geyn, ofte g' d' d' tot
den predik dienst in de selve ofte andere plaats in Holland
inde Westvriesland, inde dat yemant by Heer, Vrouwe,
Beilhouw, officier, Magistratz, of andere publyc

Rechtveijer of Particuliere personen, gheen ingefondert, soedinge-
mogte oek soedinge giffen, of gaven ter sake als voren sullen den
adunnenz of outfangz, of gaeve dat die Propontenz, Prudikale
Bailluwz, Officiers, Magistratz, of andere personen eenigz
of bodieninge beholdende, is contrarie des Konings, of dome
andres geprivet is, of slaart vallen te zijn van Zaar pri-
dieft, ampten, of bodieninge respectie, inde in gabiyl o
den Prudikale dieft, of dinge ampten, of bodieninge in
Eet beholdende in de provincie van Holland en Westvriest
te Romez exercierz of beholdz, eide dat de Heers en vrouwe
Bailluwz of andere Officiers die de Collatie, presentatie, of
Approbatie souden mogen hebben, is contrarie des Konings
Konings te dome, sullen worden geprivet is, of slaart vallen
te zijn van Zaar recht van Collatie, presentatie, of Approbatie
en dat gedenke laas leven, Eet sive recht geexerciert sa
worden bij Zaar Ed: Groot Mog: alre te en verpande van de
ve Propontenz, Prudikantz, Heers, vrouwe, Bailluwz
officiers, Magistratz, andres ander publyk hucheyden
particuliere personen, daarnoben op us boete van vier
maal zoo vut als de beloofde, gaeve, aangenaam of on-
fangne giffen of gaven laide mogen importierz, te
afflicierz de ene heeft te en begode van den aanbiedt
inde de vordelgheft ten begode van den Officiir die de Calo-
dad zal, in dat die gene die gaeve ampten, of bodieninge
soudt moegz beholden boven de voorsg: boete na gheg
zijt van Zaar arbitralyk sullen vordz gecorrigiert worden
begalven de straffe van Mejdendighit ten laste van die
Propontenz, of Prudikantz, die bovondz sullen worden
een valseg eet gadaan te 1663.

Ends godat een yder van uke goede inrijngel dese aangaan
na behoren souden vordz ginformiert, zoo begotz vry d
dise alomme gepubliciert en geaffigiert sal vordz
daar Eet begoot, is de te ghesch:der gepubliciert is

In daan in den Hage onder Gez. Pleijn segt te
den voorsg: laude den 29 Septemb: 1663.

Onderstont,

Ter Oudmanaprie van der Staten
was getekent

Simon Van Belainmont.